

SANITARIUSZ

1. Informacje ogólne o zawodzie

Zawód sanitariusza dzieli się na specjalności: sanitariusz szpitalny, gipsiarz, sanitariusz jezdny karetek pogotowia oraz sanitariusz na oddziale psychiatrycznym.

Zadaniem sanitariusza szpitalnego jest utrzymanie porządku w salach chorych, na korytarzach, w salach operacyjnych, w toaletach, natryskach, bieliźnie, sprzątanie, mycie, opróżnianie koszy na śmieci, dezynfekcja urządzeń oraz okresowe kompleksowe sprzątanie danego miejsca. Dodatkowo, sanitariusz szpitalny jest zobowiązany do kontroli i uzupełniania papieru toaletowego, ręczników, mydła. Pomaga także przy przebieganiu chorych, podaje baseny, roznosi posiłki. Przewozi również chorych na badania oraz znosi materiał, np. próbki z krwi, do laboratoriów bądź przynosi wyniki badań.

Sanitariusz w szpitalu psychiatrycznym wykonuje takie same czynności jak sanitariusz szpitalny, dodatkowo dba o bezpieczeństwo personelu i pacjentów na oddziale. Towarzyszy im w spacerach oraz zabezpiecza agresywnych pacjentów.

Sanitariusz jezdny karetek pogotowia dba o skompletowanie potrzebnych leków i środków opatrunkowych, przenosi pacjenta oraz, jeżeli zajdzie taka konieczność, bierze udział w reanimacji. Praca o takim charakterze wymaga ciągłego ruchu i aktywności oraz odporności na stres.

Praca gipsiarza polega na asystowaniu ortopedzie przy nastawianiu złamań, zakładaniu i zdejmowaniu pacjentom gipsu oraz dbaniu o porządek w pomieszczeniu, w którym pracuje. Jego obowiązkiem jest również przewożenie pacjentów na odpowiednie badania (np. radiologiczne).

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

W zależności od specjalności, sanitariusz może być zatrudniony w szpitalu (na oddziale, w izbie przyjęć, bloku operacyjnym), w pogotowiu ratunkowym, szpitalu psychiatrycznym.

Jest to praca zmianowa, również nocna. Sanitariusz pracuje także w weekendy. Czasem jego dyżury trwają 12 godzin.

Sanitariusz ściśle pracuje z ludźmi (personel medyczny, pacjenci). W zależności od miejsca zatrudnienia praca jest bardziej lub mniej zrutynizowana. Najbardziej rutynowe czynności wykonuje sanitariusz zatrudniony na oddziale szpitalnym czy bloku operacyjnym, najmniej zrutynizowane pracownik je dorywczo wykonywać w karecie pogotowia ratunkowego.

2. Wymagania

Do najważniejszych wymagań psychologicznych w pracy sanitariusza należą umiejętność panowania nad emocjami i odporność emocjonalna, niezbędne np. podczas pomocy ofiarom wypadku, przy obezwładnianiu osób agresywnych lub wywołaniu zwłok zmarłych na terenie szpitala.

Sanitariusz powinien wykazywać się cierpliwością i wyrozumiałością, gdy ma do czynienia z osobami chorymi, które wykonują różne czynności wolniej bądź pewnych czynności samoobsługowych nie są w stanie wykonać samodzielnie. Istotna jest także podzielność uwagi oraz umiejętność pracy w szybkim tempie.

Ponadto sanitariusz zatrudniony na oddziale szpitalnym lub w izbie przyjęć czy karecie powinien umieć współpracować z pielęgniarkami i salowymi, podporządkować się poleceniom lekarzy. Specyfika tego zawodu wymaga wrażliwości społecznej, opiekuńczości i zainteresowania medycznych.

Wymaga się, aby sanitariusz charakteryzował się dobrą sprawnością fizyczną, silną budową ciała i bardzo dobrą ogólną wydolnością, ponieważ w pracy nierzadko

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

musi podnosić ciężkich pacjentów, transportować pacjentów na wózkach i łózkach oraz obezwładniać pacjentów niekontrolujących własnego agresywnego zachowania.

W tym zawodzie jest przydatny dobry wzrok (prawidłowa ostrość wzroku, prawidłowe rozróżnianie barw oraz widzenie stereoskopowe).

Nieodzowny jest też dobry słuch.

Przy pracach pielęgnacyjnych oraz porządkowych istotną jest spostrzegawczość i dokładność. Sanitariusz dbający o czystość i higienę pomieszczeń powinien umieć samodzielnie ocenić stan techniczny i higieniczny pomieszczenia i odpowiednio zareagować. Ze względu na specyfikę miejsca powinien być skrupulatny, uczciwie wykonywać obowiązki zawodowe.

3. Czynniki utrudniające zatrudnienie w zawodzie

Czynnikami utrudniającymi wykonywanie zawodu sanitariusza są zaburzenia, nawet niewielkiego stopnia, sprawności kończyn dolnych oraz zaburzenia niewielkiego stopnia sprawności kończyn górnych, a także zaburzenia koordynacji wzrokowo-ruchowej. Zawodu nie mogą wykonywać osoby niewidome i głuchonieme.

Z zawodu wykluczają również zaburzenia zmysłu wuchu oraz równowagi.

Bezwzględny przeciwwskazaniem jest nosicielstwo chorób zakaźnych, choroby pasożytnicze, choroby skóry rąk, a także alergię kontaktową i wziewną na wykorzystywane środki chemiczne – detergenty.

W zawodzie sanitariusza nie mogą pracować osoby z chorobami psychicznymi, uzależnieniami oraz padaczką.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

4. Mo liwo zatrudnienia w zawodzie osób z niepełnosprawno ci

4.1. Osoby z dysfunkcj narz du wzroku

Mo liwo wykonywania zawodu maj osoby słabowidz ce z ró nymi dysfunkcjami narz du wzroku, pod warunkiem odpowiedniego przystosowania rodowiska i stanowiska pracy, a tak e organizacji pracy.

4.2. Osoby z dysfunkcj narz du słuchu

Zawód mog wykonywa osoby słabosłysz ce, pod warunkiem zapewnienia im odpowiednich pomocy technicznych – aparatów słuchowych, oraz przystosowania rodowiska i stanowiska pracy.

4.3. Osoby z dysfunkcj sfery intelektualnej

Szans na zatrudnienie w zawodzie maj osoby z niepełnosprawno ci intelektualn w stopniu lekkim. Mog one uzyska odpowiednie kwalifikacje w specjalnych szkołach zawodowych lub w wyniku szkolenia w zakładzie. Osoby te powinny by uczone konkretnych zada praktycznych.

Osoby z lekkim stopniem niepełnosprawno ci intelektualnej powinny pracowa w zespole, wykonuj c na pocz tku proste, nieskomplikowane czynno ci pod nadzorem. W miar jak nabywaj do wiadczenia, mo na im powierza zadania trudniejsze i bardziej złożone.

Osoby z niepełnosprawno ci intelektualn b d potrzebowały wsparcia w nauczaniu si wykonywania konkretnych czynno ci zawodowych. Prac mog wykonywa pod stałym nadzorem i na polecenie osoby trzeciej. Najbardziej efektywn form adaptacji zawodowej tych osób jest bie ce wsparcie trenera pracy. Osoby z tym stopniem niepełnosprawno ci mog uzyska umiej tno ci niezb dne do wykonywania czynno ci podczas szkolenia praktycznego w zakładzie pracy.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

5. Potrzeba przystosowania stanowiska pracy do potrzeb i możliwości osób z niepełnosprawnościami

5.1. Osoby z dysfunkcją narządu wzroku

Osoby z dysfunkcjami narządu wzroku, które mogą na to skorygować, powinny korzystać ze szkielek optycznych lub soczewek kontaktowych.

Na tym stanowisku mogą zatrudnić osoby z wszelkimi dysfunkcjami narządu wzroku, pod warunkiem odpowiedniego dostosowania zakresu obowiązków do rodzaju upośledzenia widzenia oraz odpowiedniej organizacji pracy. Pomocna jest stała lokalizacja przedmiotów i urządzeń, wyznaczenie wewnętrznych dróg komunikacyjnych. Należy w określonych sytuacjach częściowo lub całkowicie wyeliminować zadania i czynności robocze wymagające bardzo dobrej koordynacji wzrokowo-ruchowej.

5.2. Osoby z dysfunkcją narządu słuchu

Osoby słabosłyszące

Ważne jest zapewnienie odpowiednich pomocy technicznych – aparatów słuchowych, które powinny korygować słuch (zwłaszcza w częstotliwościach pasma mowy) w stopniu umożliwiającym swobodne, werbalne komunikowanie się z pacjentami i przełożonymi.

Zaleca się rozszerzenie sygnalizacji ostrzegawczej o sygnalizację świetlną lub wizyjną uzupełniającą dźwiękowe sygnały bezpieczeństwa w miejscach potencjalnego przebywania pracownika (pomieszczenie pracy, toaleta, pokój socjalny itp.) lub sygnalizację wibracyjną, informującą o ewentualnym niebezpieczeństwie.

W miarę możliwości zaleca się, aby urządzenia teleinformatyczne, takie jak telefon, komputer itp., były dostosowane do aparatów słuchowych (np. mogą być wyposażone w systemy pętli indukcyjnej lub systemy FM). Urządzenia

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

komunikacyjne mogłyby również wyposażone w sygnalizację wizyjną, dźwigniów lub z wykorzystaniem przewodnictwa kostnego.

5.3. Osoby z dysfunkcją sfery intelektualnej

W przypadku osób z niepełnosprawnością intelektualną stanowisko pracy nie wymaga specjalistycznego dostosowywania pod względem architektonicznym oraz ergonomicznym, poza spełnieniem ogólnych zasad odnoszących się do wszystkich pracowników. Jeżeli niepełnosprawność intelektualna jest sprzeczna z niepełnosprawnością sensoryczną, należy zastosować zasady dostosowywania stanowiska pracy określone dla poszczególnych rodzajów niepełnosprawności.

Osoby z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim (wybrane osoby, po akceptacji lekarza i psychologa) mogłyby zatrudnione w tym zawodzie pod warunkiem, że dobór zadań i czynności zawodowych będzie odpowiadał ich potencjałowi intelektualnemu. Mogłyby wykonywać czynności proste, powtarzalne, zadania bardziej odtwórcze niż twórcze, zlecone przez przełożonego.

Osoby z niepełnosprawnością intelektualną, ze względu na swoje ograniczenia, szczególnie w zakresie poznawczym, będą potrzebowały przede wszystkim dostosowania tempa pracy do ich indywidualnych możliwości oraz jasno zdefiniowanego zakresu obowiązków. Kolejną istotną kwestią jest wyłonienie z zespołu pracowniczego osoby odpowiedzialnej za przekazywanie poleceń pracownikowi z niepełnosprawnością intelektualną (zasadą jest, że każdorazowo czyni to ta sama osoba, aby nie dezinformować pracownika).

Zatrudnione osoby mogą potrzebować długotrwałego przystosowania do wykonywania określonych zadań. Zakres prac musi być jednorodny i powtarzalny, a praca nadzorowana i kontrolowana możliwie często, zwłaszcza w początkowym okresie. Mogą też potrzebować pomocy w kształtowaniu prawidłowych zachowań w różnych sytuacjach społecznych (np. punktualne przychodzenie do pracy, nieopuszczanie samowolnie stanowiska pracy).

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Czynno ci robocze wymagane w pracy i miejsca, z których korzystają osoby z niepełnosprawno ci intelektualn (np. toalety, bufet, wa ne działy, takie jak kadry, magazyny, itp.), powinny by oznaczone prostymi, zrozumiałymi piktogramami ułatwiaj cymi identyfikacj tych miejsc.

W rozmowie z pracownikiem z niepełnosprawno ci intelektualn nale y u ywa prostych słów, nieskomplikowanych wyra e , a tłumacz c ró nego rodzaju kwestie, nale y posługiwa si przykładami zaczerpni tymi z dnia codziennego. Nie nale y u ywa zwrotów angloj zycznych, a zamiast liczb u ywa słów „mało” czy te „wiele”. Przekazywane informacje powinny by zwi złe, nieprzeładowane, a zdania krótkie.

Uwaga. Ka dy przypadek zatrudnienia osoby z niepełnosprawno ci oraz przystosowania stanowiska pracy do potrzeb i mo liwo ci tej osoby nale y rozpatrywa indywidualnie.

